

При оценяването на тези рискове Групата разчита на готовата налична информация като кредитните рейтинги, публикувани от основните агенции за кредитен рейтинг за съответния актив. Групата държи единствено прости финансови инструменти, за които специфични кредитни рейтинги обикновено са на разположение. Ако няма информация или информацията относно факторите, които влияят на рейтинга на наличния актив, е ограничена, Групата обединява подобни инструменти в един портфейл, за да оцени на тази база дали има значително увеличение на кредитния риск.

В допълнение, Групата разглежда и други показатели като неблагоприятни промени в дейността, икономически или финансови условия, които могат да засегнат способността на издателя на капиталовия инструмент да изпълни задълженията си по дълга или неочаквани промени в оперативните резултати на емитента.

Ако някой от тези показатели води до значително увеличение на кредитния риск на инструментите, Групата признава за тези инструменти или този клас инструменти очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента.

4.19.5. Прекласификация на финансови инструменти

Само когато Групата промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, прекласифицира всички засегнати финансови активи. Групата не прекласифицира финансови пасиви.

Групата прекласифицира финансови активи, като прилага прекласификацията за бъдещи периоди от датата на прекласификация. Групата не преизчислява никакви признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

4.19.6. Печалба или загуба от финансови инструменти

Печалба или загуба от финансов актив или финансов пасив, който се оценява по справедлива стойност, се признава от Групата в печалбата или загубата, освен ако:

а) е част от хеджиращо взаимоотношение

б) е инвестиция в капиталов инструмент и Групата е избрала да представя печалбите и загубите от тази инвестиция в друг всеобхватен доход.

в) финансов пасив, определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, и Групата е задължена да представи ефекта от промените в кредитния риск на пасива в друг всеобхватен доход

г) е финансов актив, оценен по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и Групата е задължена да признава някои промени в справедливата стойност в другия всеобхватен доход.

Печалба или загуба от финансов актив, който се оценява по амортизирана стойност и не е част от хеджиращо взаимоотношение се признава от Групата в печалбата или загубата, когато финансовият актив се отписва или прекласифицира чрез процеса на амортизация или с оглед признаване на печалби или загуби от обезценка.

Печалба или загуба от финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признава от страна на Групата в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалби и загубите от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив. Когато финансовият актив се отписва, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация. Ако финансовият актив се прекласифицира от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, Групата взема предвид кумулативната печалба или загуба, която е била призната в друг всеобхватен доход. Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата.

4.19.7. Модификация на договорни парични потоци на финансов актив

Модифициране на договорни парични потоци на финансов актив е налице, когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или изменени по друг начин и тези изменения не са били договорени при първоначалното признаване на финансовия актив.

Промяната в лихвения процент по финансов актив поради промяна в пазарните условия, не се счита за модификация. При установяване на наличие на Модификация на финансов актив, се анализират факторите за възникването ѝ, като съобразно тях се определя и счетоводното отразяване на ефекта от модификация.

4.19.8. Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват получени заеми, задължения по лизингови договори, търговски и други финансови задължения и деривативни финансови инструменти.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Групата не е определила даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (с изключение на деривативни финансови инструменти, които са определени и ефективни като хеджиращ инструмент).

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

4.19.9. Отписване на финансови инструменти

Един финансов актив се отписва на датата, на която Групата няма повече контрол върху договорните права и е прехвърлила в значителна степен рисковете от собствеността върху актива. Това се случва, когато правата се реализират, валидността им е изтекла или са откупени. Един финансов пасив се отписва, когато е погасен, отменен или срокът му е изтекъл.

4.20. Деривативи

Деривативите се отчитат по справедлива стойност и се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние като деривативи за търгуване. Справедливата стойност на деривативите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Деривативите активи се представят като част от финансовите активи държани за търгуване, а деривативите пасиви се представят като част от финансови задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.21. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат по цена на придобиване, която е равна на справедливата стойност на пласираните/привлечените от Групата средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

Ценните книжа, заложили като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

Ценните книжа, получени, като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се записват в консолидирания отчет за финансово състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

4.22. Провизии за кредитни ангажменти

Размерът на провизии за гаранции и други задбалансови кредитни ангажменти се признава за разход и пасив, когато Групата има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от

признаване на провизии за задължения се отнасят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

4.23. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, продукция, незавършено производство, резервни части и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай, че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност. При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.24. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в консолидирания финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.37.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.25. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обрачаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на консолидирания отчет за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централната банка (БНБ) и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

4.26. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Групата отразява номиналната стойност на емитираните акции на дружеството майка.

Другите резерви са формирани на база изискванията на Търговския закон за формиране на законови резерви и резерв от преоценки по планове за дефинирани доходи.

Неразпределената печалба включва натрупаните печалби и непокрити загуби от минали периоди.

Всички транзакции със собствениците на Групата са представени отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

4.27. Осигурителни и пенсионни договори

Пенсионноосигурителното дружество на Групата управлява и представлява 5 пенсионни фонда за допълнително пенсионно осигуряване – Доброволен, Професионален, Универсален, За изплащане на пожизнени пенсии и За разсрочено плащане.

Доброволен пенсионен фонд (ДПФ) извършва допълнително доброволно пенсионно осигуряване за лична допълнителна доброволна пенсия. Покритите осигурителни случаи са: старост, инвалидност и смърт. Всяко физическо лице, навършило 16 години може доброволно да се осигурява или да бъде осигурявано.

Пенсионните схеми, които се предлагат, са разработени на предварително определени осигурителни вноски. Осигурителните вноски за доброволно осигуряване могат да бъдат за сметка на самото лице и/или работодател и/или друг осигурител.

Отделните пенсионни схеми са:

- индивидуална пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на осигуреното лице;
- колективна пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на друг осигурител или работодател;

Допълнителните пенсии са пожизнени и срочни, по избор на осигуреното лице, като вида на пенсията и срока на нейното получаване се посочват в пенсионния договор при придобиване на право на допълнителна пенсия.

Плащанията са под формата на:

- допълнителни пенсии за старост и инвалидност;
- еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида;
- изплащане на наследствена пенсия;
- еднократно или разсрочено изплащане на наследниците на остатъка от средствата по индивидуалната партида на осигурените лица или пенсионера.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Право на допълнителна пенсия може да се придобие и чрез внасяне на еднократни вноски, като техният размер се определя на базата на актюерски разчети.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление "Осигурителен надзор".

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигурения;
- когато осигуреното лице прехвърли в полза на трето лице или друг пенсионен фонд цялата сума, натрупана в неговата индивидуална партида;
- при изтегляне на цялата сума, натрупана по неговата индивидуална партида.

Професионален пенсионен фонд (ППФ) осигурява срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране. Професионалната пенсия за ранно пенсиониране се получава до момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Осигурените лица във Фонда имат право на :

- срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране за работещите при условията на I и II категория труд съобразно категорията труд;
- еднократно изплащане до 50% от средствата натрупани по индивидуална партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 89.99 на сто;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследници на починал осигурен или на пенсионер на фонда.

Размерът на професионалната пенсия за ранно пенсиониране се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- срокът на получаване на пенсията;
- техническия лихвен процент, одобрен от зам. председателя на Комисията за финансов надзор.

При придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по дял Първи на КСО преди изтичане на срока, за който е отпусната професионалната пенсия, с последната пенсия на осигуреното лице се изплаща и остатъкът на средствата в индивидуалната осигурителна партида.

Осигурителният договор се прекратява при следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при изтегляне на всички натрупани средства по индивидуалната партида на осигуреното лице при пенсиониране за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО, ако не е придобило право на професионална пенсия по условията на КСО;
- при прехвърляне на средствата в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионно осигурително дружество, на осигурено лице, подписало действителен договор за осигуряване в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, и за което процедурата за промяна на участие не е прекратена.
- при еднократен избор от осигуреното лице по реда на чл. 4в от КСО да промени осигуряването си от Фонда във фонд "Пенсии" на ДОО, ако не му е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им се определя в Кодекса за социалното осигуряване като процент от осигурителния доход.

Универсален пенсионен фонд (УПФ): Осигуряването за лична допълнителна пожизнена пенсия за старост се извършва въз основа на договор, сключен между Групата и осигурените лица за участие във фонда – при избор на УПФ от осигуреното лице, както и в резултат на служебно разпределение, осъществено от Национална агенция по приходите (НАП).

Право на придобиване на лична допълнителна пенсия за старост от Универсален пенсионен фонд възниква, когато лицето придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на част първа от Кодекса за социално осигуряване или 5 години преди навършване на възрастта за получаване на пенсия от Държавното обществено осигуряване по желание на

осигуреното лице, при положение, че натрупаните средства по индивидуалната партида позволяват отпускането на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-3.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- допълнителна пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част първа на КСО;
- еднократно изплащане до 50 на сто от натрупаната по индивидуалната партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 89.99%;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследниците на починало осигурено лице и на пенсионер на Фонда.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се определя на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление "Осигурителен надзор".

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при прехвърляне на средствата в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионно осигурително дружество, на осигурено лице, подписало действителен договор за осигуряване в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, и за което процедурата за промяна на участие не е прекратена.
- при еднократен избор от осигуреното лице по реда на чл. 4б от КСО да промени осигуряването си от Фонда във фонд "Пенсии" на ДОО, съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69", не по-късно от 5 години преди възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО и ако не му е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Фонд за изплащане на пожизнени пенсии При възникване на право на лична допълнителна пожизнена пенсия за старост, Дружеството изплаща от ФИПП „ЦКБ-СИЛА“ допълнителна пожизнена пенсия за старост срещу прехвърляне във Фонда на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА“ или на допълнения размер на средствата следните видове пенсии:

- допълнителна пожизнена пенсия за старост без допълнителни условия;
- допълнителна пожизнена пенсия за старост с гарантиран период на изплащане, който може да бъде от 2 до 10 години в зависимост от избора на лицето;
- допълнителна пожизнена пенсия за старост, включваща разсрочено изплащане на средствата до навършване на избраната от пенсионера възраст, като срокът и размерът на разсроченото плащане и размерът на пожизнената пенсия се определят в зависимост от избора на осигуреното лице при спазване на изискванията на КСО.

Отпускането на допълнителна пожизнена пенсия за старост става на основание писмено заявление по образец, подадено до Дружеството лично от осигуреното лице или от упълномощено от него лице, към което се прилагат съответни документи. В случай че са приложени необходимите документи и са изпълнени законовите изисквания за отпускане на допълнителна пожизнена пенсия, ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД сключва с лицето пенсионен договор.

Фонд за разсрочено изплащане: При придобиване право на лична допълнителна пожизнена пенсия за старост, в случаите, в които средствата, натрупани в индивидуалната партида на осигуреното лице в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА“, са недостатъчни за отпускането на допълнителна пожизнена пенсия за старост в размер по чл.167, ал.3 КСО, но надвишават трикратния размер на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал.1 от КСО към датата на определяне на стойността на средствата по партидата, средствата се прехвърлят във ФРП „ЦКБ-СИЛА“. Дружеството изплаща от Фонда разсрочено натрупаната в индивидуалната партида сума за определен период от време.

Отпускането на разсрочени плащания от Фонда става на основание писмено заявление по образец, подадено до Дружеството лично от осигуреното лице или от упълномощено от него лице, към което се прилагат съответните документи. В случай че са приложени необходимите

документи и са изпълнени законовите изисквания за отпускане на разсрочено изплащане, ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД сключва с лицето договор за разсрочено изплащане.

В договора, наред с другите задължителни реквизити, се посочват реда и начина и срока за извършване на плащанията.

Месечният размер на разсроченото плащане от Фонда към датата на определянето му, не може да бъде по-голям от минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1 от КСО и по-малък от 15 на сто от нейния размер.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им е определен в Кодекса за социално осигуряване като процент от осигурителния доход.

4.28. Резерви за пенсионна дейност

Групата заделя пенсионни резерви за гарантиране на минимална доходност, свързана с дейността на фондовете по допълнително задължително пенсионно осигуряване, съгласно изискванията на Кодекса за социално осигуряване (КСО). Резервите, които са формирани към 31 декември 2021, представляват 0.80% от нетните активи на тези фондове (към 31 декември 2020: 1.45%).

4.29. Задължения към осигурени лица

Съгласно изискванията на КСО Групата формира пенсионни резерви с цел изплащане на пожизнени пенсии на лицата, преживели по-дълго от предварителните актюерски разчети в УПФ и ДПФ. Пенсионният резерв се формира от собствени средства на ПОАД и от средства на починали осигурени лица от ДПФ и УПФ, които нямат наследници.

Групата преизчислява размера на формирувания пенсионен резерв към 31 декември всяка година. Изчисленията се извършват от актюер.

4.30. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Групата дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи във връзка с изискванията на Кодекса на труда съгласно, които при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати.

Задължението, признато в консолидирания отчет за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на дългосрочни ДЦК.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход. Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени на ред „Разходи за нефинансова дейност“ и ред „Административни разходи“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.31. Застрахователни операции

Групата прилага МСФО 4 „Застрахователни договори“. Този стандарт дефинира изисквания за оповестяването на счетоводната политика и представяне на сравнителна информация по отношение на застрахователните активи и пасиви, както и приходите и разходите свързани със застрахователната дейност. Счетоводната политика на Групата е съобразена със спецификата на предлаганите застрахователни услуги и съответните нормативни изисквания.

4.32. Застрахователни договори

Застрахователни договори са тези ангажименти, които към датата на тяхното действие прехвърлят съществени застрахователни рискове върху Групата. Приема се, че съществен застрахователен риск съществува тогава, когато има реална възможност Групата да изплати обезщетение в полза на застрахованото лице и/или трета страна по настъпили застрахователни събития, в размер надхвърлящ 10% от сумата, която би била изплатена, ако такова събитие не настъпи.

След първоначално признаване на застрахователните договори те продължават да се представят като такива за периода на тяхното действие, независимо че е възможно съществено намаляване на застрахователния риск за периода.

4.33. Презастрахователни договори

Групата отстъпва част от застрахователния риск, който носи по сключени застрахователни договори с презастрахователи. Очакваните ползи на Групата от презастрахователните договори по отношение на предстоящи плащания се признават като активи в консолидирания отчет за финансовото състояние в момента на тяхното възникване.

Групата периодично извършва преглед за обезценка на вземанията от презастрахователи. Ако са налице обстоятелства за такива обезценки, презастрахователните вземания се намаляват до размера на сумата, която се очаква да бъде събрана. Разликата се посочва като изменение в дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания в техническия отчет за застрахователната дейност.

Групата извършва и активно презастраховане. Премиите и обезщетенията по активно презастраховане се отчитат заедно със записаните застрахователни премии и изплатените брутни обезщетения по преки застрахователни операции.

4.34. Застрахователни резерви

Застрахователните резерви се създават от застрахователя за покриване на настоящи и бъдещи задължения към застрахованите въз основа на застрахователните договори, и не са елемент на собствения капитал. Застрахователните резерви се изчисляват от актюера на Групата чрез актюерски методи, които са съвкупност от математически и статистически методи и правила. Застрахователните резерви се посочват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата в брутен размер, както и частта на презастрахователя. Когато застраховането се извършва в чуждестранна валута, в същата валута се създават и резервите за него. Застрахователните резерви, заделени през предходния отчетен период, се посочват като приход от освободени резерви през текущия отчетен период, а заделените в края на периода - като разход за заделени резерви в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Застрахователните резерви, отнасящи се за частта на презастрахователя, заделени през предходния отчетен период, се посочват като разход от освободени резерви през текущия отчетен период, а заделените в края на периода - като приход от заделени резерви в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.35. Адекватност на резервите

Периодично актюерите на Групата правят оценка дали общо формираните резерви, са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания. Съгласно изискванията на регулаторните органи сумата на така формираните резерви следва да бъде обезпечена напълно с инвестиции във високоликвидни активи (в процентни съотношения, регламентирани в съответните нормативни актове).

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание паричните потоци, насочени за плащане на обезщетения, парични потоци, генерирани от събрани премии, изплатени комисионни.

4.36. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времеви разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Групата е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.37. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидирания финансов отчет, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.38.

4.37.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.37.2. Прехвърлен контрол над дъщерни дружества

В случаите, в които предприятието майка притежава пряко или косвено чрез дъщерни предприятия повече от половината от правата на глас в дадено предприятие, но не притежава властта да управлява финансовата и оперативна политика на предприятието и/или е налице договорно споразумение по силата на което Групата не контролира предприятието, то инвестицията в акциите/дялове на това предприятие се класифицират като финансов актив, оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата.

4.37.3. Приходи от продажба на самолетни билети, чийто срок на валидност е изтекъл

Групата основно предоставя услуги по превоз на пътници, които се осъществяват при настъпването на периода, за който е издаден самолетния билет. Прихода от услугата по превоз на пътниците се признава, когато превоза реално бъде извършен. В случаите, когато клиентите са закупили билети, но периода на валидност на самолетните билети е изтекъл и те не могат да бъдат ползвани от клиента, Групата отписва стойността на признатото задължение като друг приход. Съответната пропорционална част на летищните такси, припадащи се на стойността на продадените самолетни билети, за които превозът не е извършен поради изтичането на периода му на валидност, също се отписват от задълженията и се признават като други приходи. Отчитането на другите приходи от билети и летищни такси с изтекла валидност се базира на статистическа информация, извлечена от регистрите бази данни, поддържани от Групата. Ръководството смята, че изтичането на периода на валидност за всеки самолетен билет, когато той не е бил ползван дава основание за признаване на приходи.

4.37.4. Приходи от продажба на самолетни билети в случаи на прекъсване на полета и/или премаршрутиране

Като член на Международната организация за въздушен транспорт (International Air Transport Association - IATA), Групата е обвързана със спазване на правила за въздушния транспорт, наложени от ИАТА. Съгласно ИАТА резолюции 735d и 735e, в случаите на недоброволно премаршрутиране и/или прекъсване на полета, авиокомпанията е задължена да издаде документ FIM (Flight Interruption Manifest). FIM е валиден за определен полет на авиокомпанията-агент, която е различна от авиокомпанията, първоначално издала оригиналния билет за полета.

От началото на 2019 г. настъпиха промени в ИАТА резолюция 735d, като една от тях е отпадането на FIM (Flight Interruption Manifest) като документ, с който се извършва недоброволно премаршрутиране и/или прекъсване на полет. Това се осъществява само с електронен билет. Причината е, че FIM е хартиен документ, на който не беше създаден алтернативен електронен. Поради това отпадна ИАТА резолюция 735e, а авиокомпаниите могат при прекъсване на полет на двустранна основа да използват FIM и други хартиени документи като квитанции за свърхбагаж например.

Промяната в ИАТА резолюциите доведе до нови текстове в RAM (Revenue Accounting Manual). В глава A2, т. 2.6 вече не са посочват правилата за разчет при FIM, а тези при планирана промяна на разписание (planned scheduled change).

Поради наличието на двустранна договореност между авиокомпаниите за използването FIM, остана практиката след получаване на FIM фактурата, приемащата авиокомпания (извършила полета) в рамките на четири месеца от датата на издаване на фактурата според правилата на глава A10, т. 4.1. на RAM да направи редебит на база прорейтната стойност. При получаване на редебитната фактура се закрива възникналият разчет. След изтичане на четиримесечния срок за възражения /редебити/, непредявените суми се признават като приход.

Отчитането на приходите се базира на предишен опит и ръководството е направило преценка, че 95 % от стойността на всички издадени и непредявени FIM дава основание за признаване на приходи, базирани на фактически извършените услуги.

Както за текущата 2021 г., така и за предходния период, приблизително 5% от стойността на издадени FIM-ове е призната като други приходи, а останалата стойност е отчетена като очаквано задължение.

4.37.5. Приходи от продажба на самолетни билети при ползване на бонус точки по програми за лоялни клиенти

Групата има действащи програми за лоялни клиенти, при които клиентите могат да набират бонус точки (наградни кредити), които след това могат да заменят за безплатни билети за полетите на България Ер АД.

В случаите, в които клиентът може да се възползва самостоятелно от стоката или услугата, независимо от ползването на услугата по превоз, тя се счита за отделно задължение за изпълнение, ако дава съществено право.

Права като безплатен превоз на допълнителен багаж, превоз в бизнес-класа при закупен билет за икономична класа, ваучери за бизнес-салона на летището, атрактивни отстъпки при наемането на автомобил от Sixt и други подобни поощрения за лоялни клиенти не се считат за отделни задължения за изпълнение.

В случаите, когато програмите за лоялни клиенти и наградните кредити дават съществени права и се считат за отделно задължение за изпълнение, авиокомпанията ги отчита като отделно разграничимо задължение за изпълнение във връзка с продажбата, в която поощренията са дадени. Справедливата стойност на полученото възнаграждение или вземането по отношение на първоначалната продажба се разпределя между бонус точките (наградните кредити) и другите компоненти на продажбата. Групата разпределя цената на сделката между материалното право и другите задължения за изпълнение, определени в договор, на база на тяхната относително самостоятелна продажна цена. Групата предоставя поощренията за лоялните клиенти и признава възнаграждението, разпределено към поощренията като приход, когато тези поощрения под формата на бонус точки бъдат заменени и Групата изпълни задължението си за доставката им. Сумата на признатия приход се основава на броя на наградните кредити, които са заменени за награди, в съотношение с общия брой, който се очаква да бъде заменен. Приходите от материалното право се признават на по-ранната от датата, на която клиентите са използвали точките и датата, на която те изтичат.

Отчитането на наградните кредити се базира на приблизителна преценка на ръководството относно вероятността същите да бъдат ползвани в срока на тяхната валидност. Затова, сумата на отчетените бонуси и отстъпки и свързаните с тях приходи могат да се различават от действителните резултати.

4.37.6. Квоти за търговия с емисии на парникови газове

Съгласно изискванията на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността, авиационните дейности са включени в единната Европейска схема за търговия с емисии на парникови газове (ЕСТЕ). За периодите след 1 януари 2012 г. авиооператорите участват в този механизъм за намаляване на вредното въздействие върху околната среда.

Компаниите получават част от необходимите им квоти за отделяне на вредни емисии безвъзмездно. До 30 април на следващата година, авиопревозвачите трябва да предоставят в регистъра на ЕСТЕ емисионните квоти за отделените вредни емисии през текущата година.

Групата е възприела политика за прилагане на т.нар. "подход на нетното задължение" по отношение на счетоводното отчитане на правата за емисии на парникови газове. Съгласно този подход Групата не признава нито актив, нито приход за безвъзмездно придобитите емисионни квоти от Изпълнителната агенция по околна среда.

Безвъзмездно получените от държавата квоти за емисии на парникови газове (CO₂ емисии) не се признават в отчета за финансовото състояние, а признават като условни активи и пасиви. Когато годишните отделени емисии превишават наличните и безвъзмездно предоставените квоти, задължението за превишаването се оценява по справедливата стойност на емисиите на парникови газове към края на отчетния период, за който се дължат, и се начислява провизия.

Провизия се признава, само когато реалното количество на емисиите превиши количеството на безвъзмездно предоставените емисии. Провизията се признава в консолидирания отчет за печалба и загубата и другия всеобхватен доход. Правата за емисии, които са придобити и превишават безвъзмездно предоставените квоти се признават като актив по цена на придобиване.

Общия брой достигнати квоти се определя чрез представяне на верифициран доклад, издаден от независим акредитиран верификационен орган.

4.37.7. Срок на лизингови договори

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор е удължен (или не е прекратен).

Повечето опции за удължаване на договорите за офиси и превозни средства не са включени в лизинговите задължения, тъй като дружеството може да замени активите без значителни разходи или промени в бизнеса.

Някои от договорите за лизинг на самолети съдържат опции за удължаване. За тези договори, ръководството взема предвид следните фактори са най-подходящи:

- значителни санкции за прекратяване (или за неудължаване), обикновено дружеството е сигурно, че ще удължи (или няма да прекрати).
- Ако се очаква подобрения на лизинговите права да имат значителна остатъчна стойност, обикновено дружеството с разумна сигурност ще удължи срока на договора (или няма да прекрати прекрати).
- В други случаи Групата преразглежда и други фактори, включително историческата продължителност на лизинга и разходите и измененията в бизнеса, необходими за замяна на лизинговия актив.

Срокът на лизинга се преоценява, ако опцията действително се упражнява (или не се упражнява) или Групата се задължава да я упражни (или не упражни). Оценката на разумната сигурност се преразглежда само ако настъпи значимо събитие или значителна промяна в обстоятелствата, която засяга тази оценка и това е под контрола на лизингополучателя. През текущата финансова година ръководството на Групата не е установило финансов ефект от преразглеждането на лизинговите условия.

4.38. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.38.1. Обезценка на нефинансови активи и репутация

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.16). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Групата е признала загуби от обезценка на репутацията в размер на 292 хил. лв. (2020 г.: 275 хил. лв.), за да се намали балансовата стойност на репутацията до възстановимата им стойност (вж. пояснение 11).

4.38.2. Измерване на очакваните кредитни загуби за финансови активи

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Групата и всички парични потоци, които Групата очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на ръководството на Групата. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния

ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

4.38.3. Оценяване по справедлива стойност

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котирани цени на активен пазар) и нефинансови активи. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период (вж. пояснение 51.1).

4.38.4. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2021 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 12, 8 и 9. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

4.38.5. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните се влияе от бъдещото предоставяне на услуги и пазарната реализация на материалните запаси, както е оповестена в пояснение 22.

4.38.6. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независими актюери задълженията за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задълженията може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценка на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на държавни ценни книжа.

4.38.7. Провизии

Групата е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Провизиите нямат да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Групата в горепосочените спорове.

4.38.8. Бизнес комбинации

При първоначалното им признаване активите и пасивите на придобитите дружества са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние с тяхната справедлива стойност. При изчисляване на справедливата стойност ръководството използва оценки на бъдещите парични потоци и дисконтови фактори, които обаче могат да се различават от действителните резултати. Всички промени в оценката след първоначалното признаване биха се отразили върху стойността на репутацията. Информацията относно придобитите активи и пасиви е представена в пояснение 5.

5. База за консолидация

5.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия, включени в консолидацията, са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна учредяване	на	Основна дейност	31.12.2021 Консолидаци- онен процент	31.12.2021 Номинален процент	31.12.2020 Консолидаци- онен процент	31.12.2020 Номинален процент
Химимпорт АД	България		Сектор инвестиционна дейност	77.92%	77.92%	77.92%	77.92%
ЦКБ Груп ЕАД	България		Сектор инвестиционна дейност	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
Централна Кооперативна Банка АД	България		Банков сектор	60.78%	77.81%	60.69%	77.70%
Централна Кооперативна Банка АД – Скопие	Македония		Банков сектор	55.81%	91.83%	55.74%	91.83%
АО Инвестиционна Корпоративна Банка	Руска Федерация		Банков сектор	67.22%	86.27%	67.22%	86.27%
ЗАД Армеец	България		Застрахователен сектор	77.11%	98.36%	77.11%	98.36%
ЗАЕД ЦКБ Живот	България		Застрахователен сектор	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
ПОАД ЦКБ Сила	България		Сектор дейности на пенсионни дружества	77.36%	92.25%	77.36%	92.25%
ДПО ЦКБ Сила	България		Сектор дейности на пенсионни дружества	77.36%	100.00%	77.36%	100.00%
УФФ ЦКБ Сила	България		Сектор дейности на пенсионни дружества	77.36%	100.00%	77.36%	100.00%
ППО ЦКБ Сила	България		Сектор дейности на пенсионни дружества	77.36%	100.00%	77.36%	100.00%
ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	България		Сектор лизингови дейности и инвестиционни посредници	60.78%	100.00%	60.69%	100.00%
Кепитъл Инвест ЕАД	България		Сектор лизингови дейности и инвестиционни посредници	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Инвест Кепитъл Асет Мениджмънт ЕАД	България		Сектор лизингови дейности и инвестиционни посредници	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
М Лизинг ЕАД	България		Сектор лизингови дейности и инвестиционни посредници	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Зърнени Храни България АД	България		Производство, търговия и услуги	62.45%	77.49%	62.08%	77.12%
Прочуване и добив на нефт и газ АД	България		Производство, търговия и услуги	41.36%	66.11%	41.11%	66.11%
Българска петролна рафинерия ЕООД	България		Производство, търговия и услуги	41.36%	100.00%	41.11%	100.00%
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	България		Производство, търговия и услуги	62.45%	100.00%	62.08%	100.00%
Асенова Крепост АД	България		Производство, търговия и услуги	45.35%	71.00%	49.44%	78.43%
ПДНГ –Сервиз ЕООД	България		Производство, търговия и услуги	41.36%	100.00%	41.11%	100.00%
Издателство геология и минерални ресурси ООД	България		Производство, търговия и услуги	28.95%	70.00%	28.78%	70.00%
Булхимтрейд ООД	България		Производство, търговия и услуги	41.22%	66.00%	40.97%	66.00%
Рабър Трейд ООД	България		Производство, търговия и услуги	37.47%	60.00%	37.25%	60.00%
Химцептекс ЕООД	България		Производство, търговия и услуги	62.45%	100.00%	62.08%	100.00%
Химойл БГ ЕООД	България		Производство, търговия и услуги	62.45%	100.00%	62.08%	100.00%
Зърнени храни грейн ЕООД	България		Производство, търговия и услуги	56.20%	90.00%	57.91%	90.00%
Техно Капитал АД	България		Производство, търговия и услуги	37.45%	59.97%	37.23%	59.97%
Добрички панамр АД	България		Производство, търговия и услуги	58.44%	75.00%	58.44%	75.00%
Национална стокова борса АД	България		Производство, търговия и услуги	80.00%	80.00%	80.00%	80.00%
Ловико Сухиндол Груп АД	България		Производство, търговия и услуги	77.92%	100.00%	78%	100.00%
Прайм Лега Консулт ЕООД	България		Производство, търговия и услуги	46.24%	59.34%	46.24%	59.34%
СК ХТХ Консулт ООД	България		Производство, търговия и услуги	74.80%	96.00%	64.35%	96.00%
Омега Финанс ООД	България		Производство, търговия и услуги	62.45%	100.00%	62.08%	100.00%
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	България		Производство, търговия и услуги				

Име на дъщерното предприятие	Страна учредяване	на	Основна дейност	31.12.2021 Консолидаци- онен процент	31.12.2021 Номинален процент	31.12.2020 Консолидаци- онен процент	31.12.2020 Номинален процент
Българска Корабна Компания ЕАД	България		Морски и речен транспорт	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
Параходство Българско Речно Плаване АД	България		Морски и речен транспорт	63.07%	80.88%	62.25%	79.89%
Порт Балчик АД	България		Морски и речен транспорт	67.86%	100.00%	60.62%	100.00%
Пристанцище Леспорт АД	България		Морски и речен транспорт	78.14%	100.00%	78.14%	100.00%
Леспорт Проджект Менджмънт ЕООД	България		Морски и речен транспорт	78.14%	100.00%	78.14%	100.00%
МАЯК КМ АД	България		Морски и речен транспорт	54.60%	86.57%	53.89%	86.57%
Българска Логистична Компания ЕООД	България		Морски и речен транспорт	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
Порт Пристис АД	България		Морски и речен транспорт	34.69%	55.00%	34.24%	55.00%
Портстрой Инвест ЕООД	България		Морски и речен транспорт	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
Порт Инвест ЕООД	България		Морски и речен транспорт	63.07%	100.00%	62.25%	100.00%
Порт Бимас ЕООД	България		Морски и речен транспорт	63.07%	100.00%	62.25%	100.00%
Интерлихтер Словакия	Словакия		Морски и речен транспорт	63.07%	100.00%	62.25%	100.00%
Блу Сий Хорайзън Корп	Сейшел		Морски и речен транспорт	63.07%	100.00%	62.25%	100.00%
Българиян Еървейз Груп ЕАД	България		Въздушен транспорт	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
България Ер АД	България		Въздушен транспорт	77.91%	99.99%	77.91%	99.99%
България Ер Техник ЕООД	България		Въздушен транспорт	77.91%	100.00%	77.91%	100.00%
Флай Лийз ЕООД	България		Въздушен транспорт	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
Еърпорт Консулт ЕООД	България		Въздушен транспорт	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
Транс интеркар ЕАД	България		Транспорт	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
Рентингеркар ЕООД	България		Транспорт	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
Енергопроект АД	България		Транспорт	98.61%	100.00%	100.00%	100.00%
България Ер Меинтенанс ЕАД	България		Недвижими имоти и инженеринг	76.90%	98.69%	76.90%	98.69%
Голф Шабла АД	България		Недвижими имоти и инженеринг	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
Спортен Комплекс Варна АД	България		Недвижими имоти и инженеринг	26.88%	65.00%	26.72%	65.00%
Спортен мениджмънт ЕООД	България		Недвижими имоти и инженеринг	50.65%	65.00%	50.65%	65.00%
ТИ АД	България		Недвижими имоти и инженеринг	50.65%	100.00%	77.92%	100.00%
Булхимекс ГмБХ	България		Недвижими имоти и инженеринг	68.30%	87.66%	68.30%	87.66%
Инвест Кепитал Консулт АД	Германия		Недвижими имоти и инженеринг	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
Ситняково Проджект Интейд ЕООД	България		Недвижими имоти и инженеринг	77.92%	100.00%	77.92%	100.00%
Имоти Активитис 1 ЕООД	България		Недвижими имоти и инженеринг	41.36%	100.00%	41.11%	100.00%
АМ Сервис ООД	България		Недвижими имоти и инженеринг	62.45%	100.00%	62.08%	100.00%
Ловико Сухиндол Груп АД	България		Търговия с и поддръжка на автомобили	80.50%	80.50%	80.50%	80.50%
М Кар Груп АД	България		Производство, търговия и услуги	80.00%	80.00%	80.00%	80.00%
М Кар София ЕАД	България		Търговия с и поддръжка на автомобили	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
М Кар ООД	България		Търговия с и поддръжка на автомобили	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
М Кар Профъртис ЕООД	България		Търговия с и поддръжка на автомобили	93.75%	93.75%	93.75%	93.75%
М Кар Варна ООД	България		Търговия с и поддръжка на автомобили	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
М Кар Уест ООД	България		Търговия с и поддръжка на автомобили	98.61%	98.61%	98.61%	98.61%
Виа интеркар 2007 ООД	България		Търговия с и поддръжка на автомобили	98.61%	98.61%	98.61%	98.61%
М Кар Плевен ООД	България		Търговия с и поддръжка на автомобили	80.00%	80.00%	80.00%	80.00%
Експрес кар ООД	България		Търговия с и поддръжка на автомобили	99.98%	99.98%	99.98%	99.98%
				86.27%	86.27%	86.27%	86.27%

5.2. Придобиване на контролиращо участие в Порт Бимас ЕООД

През 2021 г. Групата е учредила ново дъщерно дружество Порт Бимас ЕООД с цел оптимизиране на дейността в Сектор „Морски и речен транспорт“. Предметът на дейност на новорегистрираното дъщерно дружество е осъществяване на дейност на пристанищен оператор, извършване на пристанищни услуги, фрахтовка, и транспортно -спедиционна дейност; търговско корабоплаване по река, море и свързаните с тях вътрешни водни пътища, в т.ч. Превоз на товари по воден път и в комбиниран транспорт, превоз на пътници и багаж, наемане и отдаване на кораби, други плавателни и други транспортни средства, буксировка и тласкане на плавателни средства и товари; корабно снабдяване, извършване на речни и морски услуги и други помощни търговски и технически дейности и операции свързани с търговското мореплаване; търговско представителство, посредничество и корабно агентиране, вътрешна и външна търговия, кораборемонт за свои и чужди нужди, инвеститорска и инженерингова дейност, научно - развойна дейност, подготовка и квалификация на кадри, други видове търговска дейност, за които няма нормативна забрана, както и всяка друга дейност, незабранена от закона. Когато има разрешителен режим - след съответното разрешение. Регистрираният капитал е на стойност 100 хил. лв., разпределен в 1 000 дяла по 100 лв. всеки. Регистрираният капитал е изцяло внесен. Контролното участие на Групата е в размер на номинален процент 100% и консолидационен процент – 63.07%.

5.3. Придобиване на неконтролиращо участие в Асенова Крепост АД

През 2021 г. Групата е продала дялово участие в размер 0.04% консолидационен и 7.43 % (номинален) в своето дъщерно дружество Асенова Крепост АД за сума в размер на 3 347 хил. лв. за Групата и 4 914 хил. лв. номинална цена, като по този начин намали своето контролиращо участие до 45.35% консолидационен и 71.00% номинален.

Балансовата стойност на нетните активи на дъщерното дружество Асенова Крепост АД, признати към датата на продажбата в консолидирания финансов отчет в увеличение на неконтролиращото участие, възлиза на 1 055 хил. лв. Групата е признала увеличение на неразпределената печалба в размер на 2 292 хил. лв.

	2021 хил. лв.
Получено възнаграждение	3 347
Продаден дял в нетните активи на дружество Асенова Крепост АД	(1 055)
Увеличение на неразпределена печалба	2 292

5.4. Придобиване на неконтролиращо участие в Параходство Българско Речно Плаване АД

През 2021 г. Групата придоби допълнително дялово участие в размер 0.78 % в своето дъщерно дружество Параходство Българско речно плаване АД за сума в размер на 145 хил. лв., като по този начин увеличи своето контролиращо участие до 63.07% консолидационен (80.88% номинален).

Балансовата стойност на новопридобитите нетни активи на дъщерното дружество Параходство Българско речно плаване АД, признати към датата на придобиване в консолидирания финансов отчет, възлиза на 557 хил. лв. Групата е признала намаление на неконтролиращото участие в размер на 557 хил. лв. и увеличение на неразпределената печалба в размер на 412 хил. лв.

	2021 хил. лв.
Общо прехвърлено възнаграждение	(145)
Допълнително придобит дял в нетните активи на дружество Параходство Българско речно плаване АД	557
Увеличение на неразпределена печалба	412

5.5. Придобиване на неконтролиращо участие в ЦКБ АД

През 2021 г. Групата придоби допълнително дялово участие в размер 0.11 % в своето дъщерно дружество ЦКБ АД за сума в размер на 139 хил. лв., като по този начин увеличи своето контролиращо участие до 60.78% консолидационен (77.81% номинален).

Балансовата стойност на новопридобитите нетни активи на дъщерното дружество ЦКБ АД, признати към датата на придобиване в консолидирания финансов отчет, възлиза на 610 хил. лв. Групата е признала намаление на неконтролиращото участие в размер на 610 хил. лв. и увеличение на неразпределената печалба в размер на 471 хил. лв.

	2021 хил. лв.
Общо прехвърлено възнаграждение	(139)
Допълнително придобит дял в нетните активи на дружество ЦКБ АД	610
Увеличение на неразпределена печалба	471

6. Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал

Стойността на инвестициите, отчитани по метода на собствения капитал, е както следва:

	Пояснение	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Инвестиции в асоциирани предприятия	6.1	25 837	23 606
Инвестиции в съвместни предприятия	6.2	1 029	744
Общо инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал		26 866	24 350
Печалба/(загуба) от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	6.1, 6.2	4 312	(1 411)

6.1. Инвестиции в асоциирани предприятия

Инвестициите в асоциирани предприятия са отчетени по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на асоциираните предприятия е 31 декември. Балансовата стойност на инвестициите и процент на участие на Групата в правата на глас и собствения капитал на асоциираните предприятия могат да бъдат представени, както следва:

Име на асоциираното предприятие	Страна на учредяване и основно място на дейност	Основна дейност	2021 хил. лв.	Участие %	2020 хил. лв.	Участие %
Луфтханза Техник София ООД	България	Авиоремонтна дейност	8 944	24.90%	8 558	24.90%
Суиспорт България АД	България	Наземно обслужване	6 886	49.00%	5 665	49.00%
Силвър Уингс България ООД	България	Кетъринг услуги	5 225	42.50%	4 713	42.50%
Ви Ти Си АД	България	Морски и пристанищни услуги	3 764	41.00%	3 694	41.00%
Каварна Газ ООД	България	Газопреносни услуги	689	35.00%	626	35.00%
Амадеус България ООД	България	Резервационни услуги	235	44.99%	263	44.99%
Експерт Снаб ООД	България	Сервизна дейност	94	50%	87	50%
			25 837		23 606	

Групата е заложила като обезпечение по банкови заеми акции на свои асоциирани предприятия на стойност 6 886 хил. лв.

Групата е заложила като обезпечение по търговски заеми акции на свои асоциирани предприятия с балансова стойност 21 290 хил. лв.

Обобщена финансова информация за съществените асоциирани предприятия на Групата е представена по-долу. Тя отразява сумите, представени във финансовия отчет на съответното асоциирано предприятие след корекции във връзка с прилагането на метода на собствения капитал:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Нетекущи активи	183 515	199 077
Текущи активи	71 655	52 913
Общо активи	255 170	251 990
Нетекущи пасиви	153 816	143 306
Текущи пасиви	32 460	45 373
Общо пасиви	186 276	188 679
Нетни активи	68 894	63 311
Приходи	145 190	140 607
Печалба за годината	10 862	4 675
Печалба след данъци	9 707	4 125
Друга всеобхватна (загуба)/доход	(82)	212
Общ всеобхватен доход за годината	9 625	4 337

Равнение на финансовата информация, посочена по-горе, с балансовата стойност на инвестициите в съществени асоциирани предприятия е представено, както следва:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Общо нетни активи към 1 януари	63 311	62 717
Печалба за годината	9 707	4 125
Друга всеобхватна (загуба)/доход за годината	(82)	212
Платени дивиденди	(4 042)	(3 743)
Общо нетни активи към 31 декември	68 894	63 311
Дялово участие на Групата (в хил. лв.)	23 132	20 885
Репутация	2 705	2 721
Балансова стойност на инвестицията	25 837	23 606

Всички трансфери на парични средства към Групата, напр. изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 51% от всички собственици на асоциираните предприятия. През 2021 г. и 2020 г. Групата е получила дивиденди съответно в размер на 2 007 хил. лв. и 1 342 хил. лв.

6.2. Инвестиции в съвместни предприятия

Групата притежава акции или дялове от капитала на следните съвместни предприятия:

Име	Страна на учредяване и основно място на дейност	Основна дейност	2021 хил. лв.	Участие %	2020 хил. лв.	Участие %
Нюанс БГ АД	България	Безмитна търговия	833	50%	538	50%
Консорциум България Ер – Посока	България	Продажба на самолетни билети и хотелско настаняване	141	90%	151	90%
Консорциум България Ер И Посока	България	Продажба на самолетни билети и хотелско настаняване	55	70%	55	70%
Варнафери ООД	България	Транспортни услуги	-	50%	-	50%
			1 029		744	

Инвестициите в съвместни предприятия са отчетени в консолидирания финансов отчет на Групата по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на съвместни предприятия е 31 декември.

Дяловете и акциите на съвместни предприятия не се търгуват на публична фондова борса и поради тази причина липсват котирани цени на активен пазар.

Обобщена финансова информация за съществените съвместни предприятия на Групата е представена по-долу. Тя отразява сумите, представени във финансовия отчет на съответното асоциирано предприятие след корекции във връзка с прилагането на метода на собствения капитал (вкл. корекции на справедлива стойност) или корекции за разлики в счетоводната политика:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Нетекущи активи	6 356	8 447
Текущи активи	6 978	6 500
Общо активи	13 334	14 947
Нетекущи пасиви	-	22
Текущи пасиви	18 694	16 968
Общо пасиви	18 694	16 990
Нетни активи	(5 360)	(2 043)
Приходи	18 578	19 135
Загуба за годината	(3 310)	(2 246)
Загуба след данъци	(3 317)	(2 266)
Общ всеобхватна загуба за годината	(3 317)	(2 266)

Равнение на финансовата информация, посочена по-горе, с балансовата стойност на инвестициите в съществени съвместни предприятия е представено, както следва:

	2021	2020
	хил. лв.	хил. лв.
Общо нетни активи към 1 януари	(2 043)	3 370
Загуба за годината	(3 317)	(2 265)
Платени дивиденди	-	(3 148)
Общо нетни активи към 31 декември	(5 360)	(2 043)
Дялово участие на Групата (в хил. лв.)	1 029	744
Балансова стойност на инвестициите	1 029	744

Всички трансфери на парични средства към Групата, напр. изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на съвместните предприятия. Групата не е получила дивиденди 2021 г., а за 2020 г. са 1 574 хил. лв.

Групата няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с нейните инвестиции в съвместни предприятия.

7. Отчитане по сегменти

Ръководството, отговорно за вземане на оперативни решения, определя оперативните сегменти базирайки се на видовете дейности, основните продукти и услуги, които се осъществяват от Групата. Дейността на Групата се разглежда като съвкупност от единици – оперативни сегменти, които могат да варират в зависимост от естеството и развитието на конкретен сегмент, като се отчита влиянието на рискови фактори, парични потоци, продукти и пазарни изисквания.

Всеки от оперативните сегменти се управлява отделно, доколкото той изисква отделни технологии и ресурси, както и отделни маркетингови подходи. Прилагането на МСФО 8 не е повлияло при идентифициране на основните оперативни сегменти на Групата в сравнение с тези определени в последния годишен консолидиран финансов отчет.

Съгласно МСФО 8 обявените печалби по сегменти, се основават на информацията, която се използва за нуждите на вътрешно управленско отчитане и която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 Групата прилага същата политика на оценяване, както в последния годишен консолидиран финансов отчет. Всички трансфери между сегментите се оценяват и признават по пазарни цени и условия.

Оперативни сегменти	Производство, търговия и услуги	Банков сектор	Застрахователен сектор	Сектор лизингови дейности и инвестиционни посредници	Сектор дейности на пенсионни дружества	Сектор инвестиционна дейност	Транспортен сектор	Недвижими имоти и инженеринг	Елиминации	Консолидиран
31.12.2021	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от нефинансова дейност от външни клиенти	75 625	21 832	1 933	3 602	-	5 139	361 906	15 317	(17 259)	468 095
Проявява в справедливата стойност на инвестиционни имоти	(130)	-	171	-	921	-	-	36	1 502	2 500
Печалба от продажба на нетекучи активи	-	85	8	9	-	-	292	(38)	-	356
Междусегментни приходи от нефинансова дейност	15 387	2 341	-	-	-	-	8 328	712	(26 768)	-
Общо приходи от нефинансова дейност	90 882	24 258	2 112	3 611	921	5 139	370 526	16 027	(42 525)	470 951
Приходи от застраховане от външни клиенти	-	-	387 365	-	-	-	-	-	(1 393)	385 972
Междусегментни приходи от застраховане	-	-	5 848	-	-	-	-	-	(5 848)	-
Общо приходи от застраховане	-	-	393 213	-	-	-	-	-	(7 241)	385 972
Нетен резултат от застраховане	-	-	71 656	-	-	-	-	-	(5 543)	66 113
Приходи от лихви	6 609	131 775	2 509	830	28 218	5 856	5 235	1 206	(12 785)	169 453
Разходи за лихви	(6 737)	(17 012)	(1 365)	(580)	(45)	(10 638)	(18 354)	(2 984)	12 785	(44 930)
Нетен приходи от лихви	(128)	114 763	1 144	250	28 173	(4 782)	(13 119)	(1 778)	-	124 523
Нетен резултат от операции с финансови инструменти	2 066	12 536	4 947	386	40 669	31 508	2 019	4 281	(18 507)	79 905
Оперативни и административни разходи	(96 375)	(175 077)	(71 166)	(3 103)	(9 341)	(9 357)	(359 356)	(14 857)	56 086	(682 546)
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствен капитал	26	-	-	-	-	-	4 289	-	(3)	4 312
Други финансови приходи/ (разходи)	5 396	52 921	7	308	42 996	3 818	(13 722)	(419)	(7 758)	83 547
Доход за разпределение по осигурителни партии	-	-	-	-	(98 663)	-	-	-	-	(98 663)
Печалба за периода преди данъци	1 867	29 401	8 700	1 452	4 755	26 326	(9 363)	3 254	(18 250)	48 142
Разходи за данъци върху дохода	(285)	(2 531)	(904)	(106)	(574)	(3 217)	1 187	(154)	-	(6 644)
Нетен резултат за периода	1 582	26 870	7 736	1 346	4 181	23 109	(8 176)	3 100	(18 250)	41 498
Активи на сегмента	719 631	7 798 268	409 045	52 438	1 785 592	2 367 630	1 367 469	312 354	(3 002 438)	11 809 988
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	363	-	-	-	-	459	22 150	2	3 892	26 866
Общо консолидирани активи	719 994	7 798 268	409 045	52 438	1 785 592	2 368 089	1 389 619	312 356	(3 052 279)	11 783 122
Пасиви на сегмента	284 706	7 145 723	300 416	29 385	1 716 035	478 171	897 331	140 158	(959 570)	10 032 355
Общо консолидирани пасиви	284 706	7 145 723	300 416	29 385	1 716 035	478 171	897 331	140 158	(959 570)	10 032 355

Оперативни сегменти	Производство, търговия и услуги	Банков сектор	Застрахователен сектор	Сектор лизингови дейности и инвестиционни посредници	Сектор дейности на пенсионни дружества	Сектор инвестиционна дейност	Транспортен сектор	Недвижими имоти и инженеринг	Елиминации	Консолидиран
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31.12.2020										
Приходи от нефинансова дейност от външни клиенти	66 786	25 933	667	3 012	-	3 634	281 479	14 215	(16 484)	379 242
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	(87)	-	33	-	529	-	-	(14)	(121)	340
Печалба от продажба на нетекучи активи	4	(65)	-	7	-	-	2 262	614	-	2 822
Междусегментни приходи от нефинансова дейност	12 761	3 956	-	-	-	-	6 558	261	(23 536)	-
Общо приходи от нефинансова дейност	79 464	29 824	700	3 019	529	3 634	290 299	15 076	(40 141)	382 404
Приходи от застраховане от външни клиенти	-	-	371 445	-	-	-	-	-	(911)	370 534
Междусегментни приходи от застраховане	-	-	5 848	-	-	-	-	-	(5 848)	-
Общо приходи от застраховане	-	-	377 293	-	-	-	-	-	(6 759)	370 534
Нетен резултат от застраховане	-	-	50 342	-	-	-	-	-	(811)	49 531
Приходи от лихви	6 376	137 421	3 004	1 114	33 425	6 870	3 044	1 219	(12 831)	179 642
Разходи за лихви	(6 445)	(18 524)	(1 334)	(850)	(28)	(13 037)	(15 530)	(2 962)	12 831	(45 899)
Нетни приходи от лихви	(69)	118 897	1 670	264	33 397	(6 167)	(12 486)	(1 763)	-	133 743
Нетен резултат от операции с финансови инструменти	2 590	15 152	189	354	18 490	29 998	3 556	500	(2 547)	68 282
Оперативни и административни разходи	(78 883)	(179 687)	(45 312)	(2 939)	(8 820)	(5 436)	(307 078)	(13 826)	31 689	(610 292)
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собственния капитал	26	-	-	-	-	-	(1 426)	-	(11)	(1 411)
Други финансови приходи/ (разходи)	(588)	39 326	(131)	310	(7 839)	219	7 083	(286)	6 935	45 029
Доход за разпределение по осигурителни партии	-	-	-	-	(30 687)	-	-	-	-	(30 687)
Печалба за периода преди данъци	2 540	23 512	7 458	1 008	5 070	22 248	(20 052)	(299)	(4 886)	36 599
Разходи за данъци върху дохода	(287)	(3 002)	(874)	(80)	(194)	(1 235)	1 972	(16)	-	(3 716)
Нетен резултат за периода	2 253	20 510	6 584	928	4 876	21 013	(18 080)	(315)	(4 886)	32 883
Активи на сегмента	684 728	7 027 667	417 053	50 330	1 654 669	2 374 663	1 211 185	318 531	(2 913 695)	10 825 131
Инвестиции, отчитани по метода на собственния капитал	363	-	-	-	-	459	22 150	2	1 376	24 350
Общо консолидирани активи	685 091	7 027 667	417 053	50 330	1 654 669	2 375 122	1 233 335	318 533	(2 912 319)	10 849 481
Пасиви на сегмента	228 395	6 397 644	316 093	28 826	1 589 293	501 183	729 950	147 177	(800 058)	9 138 503
Общо консолидирани пасиви	228 395	6 397 644	316 093	28 826	1 589 293	501 183	729 950	147 177	(800 058)	9 138 503

8. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земи, сгради, машини и съоръжения, оборудване, транспортни средства, ремонт на наети активи, разходи за придобиване на нетекущи активи и други. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

2021 г.	Земя	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения и резервни части	Транспортни средства	Ремонт на наети активи	Други	Разходи по придобиване и аванси	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари 2021 г.	57 504	171 547	171 846	90 896	129 743	23 532	85 694	46 562	777 324
Новопридобити активи:									
- отделно придобити	1 565	4 249	3 553	864	7 502	1 177	871	79 729	99 510
Отписани активи									
- отделно отписани	(127)	(25)	(631)	(553)	(3 110)	(3)	(483)	(13 559)	(18 491)
- рекласифицирани към инвестиционни имоти	-	(14 539)	(61 617)	-	-	-	(29)	-	(76 185)
- трансфери между групи	-	-	55 689	(55 689)	-	-	-	-	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	58 942	161 232	168 840	35 518	134 135	24 706	86 053	112 732	782 158
Амортизация и обезценка									
Салдо към 1 януари 2021 г.	-	(41 053)	(132 042)	(37 487)	(78 328)	(23 395)	(49 266)	-	(361 571)
- от рекласификация към инвестиционни имоти	-	1 899	9 912	-	-	-	21	-	11 832
- отделно отписана амортизация	-	20	572	549	1 335	3	199	-	2 678
- трансфери между групи	-	-	(10 714)	10 714	-	-	-	-	-
Амортизация за годината	-	(4 882)	(6 254)	(1 840)	(15 421)	(213)	(3 322)	-	(31 932)
Салдо към 31 декември 2021 г.	-	(44 016)	(138 526)	(28 064)	(92 414)	(23 605)	(52 368)	-	(378 993)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	58 942	117 216	30 314	7 454	41 721	1 101	33 685	112 732	403 165

- за периода, приключващ на 31 декември 2020 г.

2020 г.	Земя		Сгради		Машини и оборудване		Съоръжения и резервни части		Транспортни средства		Ремонт на наети активи		Други		Разходи по придобиване и аванси		Общо	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари 2020 г.	57 416	169 520			170 398		91 275		130 854		23 529		84 117		35 654		762 763	
Новопридобити активи:																		
- отделно придобити	95	69			5 155		621		1 902		3		1 648		15 945		25 438	
Отписани активи																		
- отделно отписани	(7)	(56)			(1 943)		(782)		(3 210)		-		(100)		(4 779)		(10 877)	
- рекласифицирани																		
към нематериални активи	-	-			19		-		197		-		1		(217)		-	
Трансфери	-	2 014			(1 783)		(218)		-		-		28		(41)		-	
Салдо към 31 декември 2020 г.	57 504	171 547			171 846		90 896		129 743		23 532		85 694		46 562		777 324	
Амортизация и обезценка																		
Салдо към 1 януари 2020 г.	-	(36 207)			(125 995)		(36 278)		(64 910)		(23 388)		(45 156)		-		(331 934)	
- отделно отписана амортизация	-	29			1 760		629		1 382		-		98		-		3 898	
Амортизация за годината	-	(4 717)			(7 807)		(1 838)		(14 800)		(7)		(4 208)		-		(33 377)	
Други изменения	-	(158)			-		-		-		-		-		-		(158)	
Салдо към 31 декември 2020 г.	-	(41 053)			(132 042)		(37 487)		(78 328)		(23 395)		(49 266)		-		(361 571)	
Балансова стойност към 31 декември 2020 г.	57 504	130 494			39 804		53 409		51 415		137		36 428		46 562		415 753	

Всички разходи за амортизация са включени в консолидиранения отчет за печалбата и другия всеобхватен доход на ред „Оперативни и административни разходи“.

Балансова стойност на заложените като обезпечение имоти, машини и съоръжения на Групата към 31 декември, е както следва:

	Земля	Сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	9 457	35 090	34 636	3 108	4 135	86 426
Балансова стойност към 31 декември 2020 г.	9 584	36 678	37 218	37 082	2 467	88 602

9. Активи с право на ползване

Активите с право на ползване на Групата включват летателни апарати, подобрения на наети летателни апарати, транспортни средства, сгради, машини и съоръжения, свързани с права на ползване на тези наети активи. Балансовата стойност на тези активи може да бъде анализирана, както следва:

	Летателни апарати	Подобрения на наети летателни апарати	Транспортни средства	Сгради	Машини и съоръжения	Общо активи с право на ползване
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2021 г.	367 193	68 872	5 055	78 410	23 466	542 996
Новопридобити	53 520	82 125	1 720	22 669	49	160 083
Отписани	(21 775)	(94 603)	(1 104)	(10 815)	-	(128 297)
Преоценка	-	-	(7)	(633)	-	(640)
Салдо към 31 декември 2021 г.	398 938	56 394	5 664	89 631	23 515	574 142
Амортизация и обезценка						
Салдо към 1 януари 2021 г.	(65 848)	(27 796)	(2 588)	(18 535)	(10 445)	(125 212)
Амортизация за годината	(39 154)	(29 063)	(1 069)	(18 300)	(1 159)	(88 745)
Загуби от обезценка	-	-	1	852	-	853
Отписани	21 747	27 036	1 051	7 654	(149)	57 339
Салдо към 31 декември 2021 г.	(83 255)	(29 823)	(2 605)	(28 329)	(11 753)	(155 765)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	315 683	26 571	3 059	61 302	11 762	418 377

	Летателни апарати		Подобрения на наети летателни апарати		Транспортни средства		Сгради		Машини и съоръжения		Общо активи с право на ползване	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност												
Салдо към 1 януари 2020 г.	161 585	19 988		4 295	73 321		24 249		283 438			
Новопридобити	106 524	48 884		1 553	14 397		-		171 358			
Отписани	-	-		(793)	(9 308)		(783)		(10 884)			
Преоценка	99 084	-		-	-		-		99 084			
Салдо към 31 декември 2020 г.	367 193	68 872		5 055	78 410		23 466		542 996			
Амортизация												
Салдо към 1 януари 2020 г.	(32 924)	(6 486)		(1 385)	(7 793)		(9 501)		(58 089)			
Амортизация за годината	(32 924)	(21 310)		(1 871)	(18 565)		(1 090)		(75 760)			
Отписани	-	-		668	7 969		-		8 637			
Салдо към 31 декември 2020 г.	(65 848)	(27 796)		(2 588)	(18 389)		(10 591)		(125 212)			
Балансова стойност към 31 декември 2020 г.	301 345	41 076		2 467	60 021		12 875		417 784			

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Оперативни и административни разходи“.

През 2020 г. Групата е сключила договори за лизинг на три самолета тип Airbus, A-320 с опция за покупка в края на срока съответно за всеки от договорите. През 2020 г. методът за последваща оценка на активите от група Летателни апарати и транспортни средства е променен на преоценена стойност съгласно изискванията на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения. При анализа на справедливите стойности и прехода към модела на преоценената стойност ръководството е достигнало до заключение, че няма необходимост от отчитане на ефекти в сумите за предходни периоди от ретроспективно прилагане на промяната, тъй като балансовите стойности са разумно приближение на техните справедливи стойности. Към 31.12.2020 г. е призната преоценка, отнасяща се за новопридобити летателни апарати, за периода в друг всеобхватен доход в размер на 83 176 хил. лв. нетно от данъци, на база на получени оценки от независими лицензиращи оценители. За 2021 г. не е признавана преоценка.

Към 31 декември 2021 г. ръководството на Групата е извършило преглед на преносните стойности, възстановимите стойности и полезния живот на активите. Установено е, че към датата на оценката, няма отклонение с повече от допустимите, съгласно счетоводната политика на Групата 5%.

За информация, относно определянето на справедливата стойност на активи от група Активи с право на ползване, вижте пояснение 51.

Ако беше приложен моделът на цената на придобиване, преносните стойности на преоценените активи от група Летателни апарати и транспортни средства щяха да възлизат на 216 664 хил. лв. (2020 г.: 202 261 хил. лв.).

Задълженията за лизинг, съответстващи на активите с право на ползване, са представени в пояснение 31 Лизингови задължения.

10. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата включват земи, сгради, хангари и обслужващи пристройки, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Инвестиционните имоти са представени в консолидирания финансов отчет на Групата, като е използван модел на справедливата стойност. Промени в балансовите стойности, отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат представени както следва:

	Инвестиционни имоти хил. лв.
Балансова стойност към 1 януари 2020 г.	425 829
Новопридобити активи	
- чрез разходи за придобиване	653
- отделно придобити	18 168
Печалба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	1 719
Загуба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	(1 379)
Промяна в справедливата стойност инвестиционните имоти	340
Отписани активи	(60)
Балансова стойност към 31 декември 2020 г.	444 930
Новопридобити активи	
- чрез разходи за придобиване	5 184
- отделно придобити	29 071
- рекласификация от Имоти, машини и съоръжения (Пояснение 8)	64 353
Печалба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	3 267
Загуба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	(767)
Промяна в справедливата стойност инвестиционните имоти	2 500
Отписани активи	(11 903)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	534 135

Справедливата стойност на инвестиционните имоти на Групата е определена на база оценки от лицензирани оценители и от изготвени доклади на вътрешни експерти, които се базират на актуални пазарни нива.

Инвестиционни имоти, заложиени като обезпечения на задължения, са в общ размер на 247 516 хил. лв. (2020 г.: 158 062 хил. лв.).

Доходите от инвестиционни имоти за 2021 г. възлизат на 16 095 хил. лв. (2020 г.: 14 861 хил. лв.) и са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Приходи от нефинансова дейност“. Преките оперативни разходи в размер на 2 069 хил. лв. са отчетени в реда „Оперативни и административни разходи“ (2020 г.: 1 380 хил. лв.).

11. Репутация

Основните промени в балансовата стойност на репутацията произтичат от извършените годишни тестове за обезценка и от придобиването на дъщерни дружества в Групата през отчетния период.

	Репутация хил. лв.
За 2020 г.	
Салдо към 1 януари	24 341
Призната загуба от обезценка през периода	(275)
Салдо към 31 декември	24 066
За 2021 г.	
Салдо към 1 януари	24 066
Призната загуба от обезценка през периода	(292)
Салдо към 31 декември	23 774

В следствие на извършения годишен тест за обезценка за 2021 г. балансовата стойност на репутацията е разпределена по следните обекти, генериращи парични потоци:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Дейност		
Застрахователен сектор	8 541	8 541
Производство, търговия и услуги	7 524	7 816
Банков сектор	5 759	5 759
Сектор инвестиционна дейност	1 166	1 166
Морски и речен транспорт	566	566
Недвижими имоти и инженеринг	172	172
Сектор дейности на пенсионни дружества	46	46
	23 774	24 066

Възстановимата стойност на обектите, генериращи парични потоци е определена на база изчисляване на стойността в употреба. При изчисленията са използвани прогнозни стойности на паричните потоци въз основа на финансови бюджети, одобрени от ръководството, които обхващат петгодишен период. Паричните потоци след петгодишния период са екстраполирани с помощта на постоянни проценти на нарастване, които са характерни за сектора, в който оперира всеки от обектите, генериращ парични потоци. Използваните дисконтови проценти отразяват специфичните рискове, свързани със сегмента, в който оперира всеки от обектите, генериращ парични потоци.

През 2021 г. е извършена обезценка на репутацията за дейност Недвижими имоти и инженеринг в размер на 292 хил. лв.

През 2020 г. е извършена обезценка на репутацията за дейност Недвижими имоти и инженеринг в размер на 275 хил. лв.

Обезценката на репутацията е включена на ред „Оперативни и административни разходи“ в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

12. Други нематериални активи

Балансовите стойности на нематериалните активи на Групата за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Търговски марки	Лицензи и патенти	Програмни продукти	Връзки с клиенти	Продукти от развойна дейност	Разходи по проучване и оценка	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2021 г.	49 096	10 092	14 148	6 058	1 138	7 324	128 335	216 191
Новопридобити активи:								
- отделно придобити	-	904	555	-	-	-	689	2 148
Отписани активи	-	-	-	-	-	-	-	-
- отделно отписани	-	(1)	-	-	-	(1 536)	(22)	(1 559)
Салдо към 31 декември 2021 г.	49 096	10 995	14 703	6 058	1 138	5 788	129 002	216 780
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2021 г.	(34 556)	(7 932)	(11 965)	(6 058)	(45)	-	(25 563)	(86 119)
Отписани	-	1	-	-	-	-	12	13
Амортизация	(1 407)	(367)	(1 348)	-	-	-	(2 482)	(5 604)
Салдо към 31 декември 2021 г.	(35 963)	(8 298)	(13 313)	(6 058)	(45)	-	(28 033)	(91 710)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	13 133	2 697	1 390	-	1 093	5 788	100 969	125 070

- за периода, приключващ на 31 декември 2020 г.

2020 г.

	Търговски марки	Лицензи и патенти	Програмни продукти	Връзки с клиенти	Продукти от развойна дейност	Разходи по проучване и оценка	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2020 г.	49 096	28 526	12 420	6 058	1 145	7 324	128 755	233 324
Новопридобити активи:								
- отделно придобити	-	390	219	-	-	-	1 577	2 186
Отписани активи								
- отделно отписани	-	(18 824)	1 509	-	(7)	-	(488)	(19 319)
- рекласифицирани	-	-	-	-	-	-	(1 509)	-
Салдо към 31 декември 2020 г.	49 096	10 092	14 148	6 058	1 138	7 324	128 335	216 191
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2020 г.	(35 019)	(24 375)	(11 318)	(6 007)	(52)	-	(23 424)	(100 195)
Отписани	1 881	16 940	(11)	-	7	-	15	18 832
Амортизация	(1 418)	(497)	(636)	(51)	-	-	(2 154)	(4 756)
Салдо към 31 декември 2020 г.	(34 556)	(7 932)	(11 965)	(6 058)	(45)	-	(25 563)	(86 119)
Балансова стойност към 31 декември 2020 г.	14 540	2 160	2 183	-	1 093	7 324	102 772	130 072